

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС  
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**«РЎЙХАТГА ОЛИНДИ»**

№ ВМ - 343 - 3400 - 3.10

«09» \_\_\_ 08 \_\_\_ 2003 й.

**«ТАСДИҚЛАНДИ»**

**Ўзбекистон Республикаси**

**Олий ва ўрта махсус**

**таълим вазирлиги**

**С.Тулянов**

**«1» июль 2003 й.**

**«ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА  
МОЛИЯЛАШТИРИШ»**

**фанидан**

**ДАСТУР**

**340000 - “Бизнес ва бошқарув” таълим соҳасидаги барча бакалавриат  
йўналишлари учун**

Тошкент - 2003

**Тузувчилар:** и.ф.н., А.С.Жўраев,  
и.ф.н., доц. Н.Г.Каримов

**Такризчилар:** и.ф.н., доц. О.Собиров,  
к. ўқ. Б.С.Маматов

Бозор иқтисодиёти ва ислохотларининг ҳозирги сифат босқичида ҳамда иқтисодиётни таркибий қайта қуриш шароитида давлатнинг инвестиция фаолияти ва инвестиция дастурларини амалга ошириши ўзига хос аҳамият касб этади.

«Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш» фанининг предмети бўлиб, инвестицияларни молиялаштириш тизимида вужудга келадиган иқтисодиймуносабатлар ҳисобланади. Курсда асосий эътибор инвестицияларнинг иқтисодий самарадорлигини оширишга қулай шароит яратиш, инвестицияларни молиялаштиришнинг муқобил шакллари бўлган лизинг кредитлари ва инвестицияларни лойиҳавий молиялаштириш шаклларига катта эътибор берилган.

Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш ўқув фани талабаларга инвестиция фаолиятини ташкил этиш, молиялаштириш ва кредитлаштиришнинг, шунингдек, инвестицияларнинг иқтисодий самарадорлигини ҳамда мониторинги бўйича амалий ва назарий саволлар юзасидан билим эгаллашларига имконият беради

На современном этапе рыночных реформ, в условиях структурной перестройки экономики особа важное значение приобретает инвестиционная деятельность государства, реализация инвестиционной программы.

Предметом курса «Организация и финансирование инвестиций» являются экономические отношения, возникающие в системе финансирования инвестиций. В дисциплине особое внимание акцентируется на альтернативных формах финансирования, лизинговое кредитование и проектное финансирования инвестиционных проектов, создающих приоритетные условия для повышения экономической эффективности инвестиций.

Учебная дисциплина «Организация и финансирования инвестиций» дает возможность студентам овладеть теоретическими и практическими знаниями по вопросам организации финансирования и кредитования инвестиционной

деятельности государства мониторинга экономической эффективности инвестиций.

On the contemporary stage of the market reforms the investment activity of the government and realization of investment program acquires of the great importance in the conditions of structural transformation of the economy. The subject «Organization and the investments financing» is the economic relations arising in the system of investments financing. The discipline gives a special attention to the alternative forms of financing, leasing crediting and project financing of the investment projects creating priority conditions for increase of an economic efficiency of the investments. The educational discipline «Organization and investments financing» enables the students to take possession of theoretical and practical knowledge on organization of financing and crediting of investment activity of the state and the monitoring of investments economic efficiency.

## 1. СЎЗ БОШИ

### **Ўқув фанининг мақсад ва вазифалари, бошқа фанлар билан ўзаро боғланиши**

«Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш» фанини ўқитишнинг мақсади – келгусида юқори малакали иқтисодчи бакалаврлар бўлиб етишадиган талабаларга Ўзбекистон Республикасининг инвестиция фаолияти ва унинг йўналишлари ҳақида назарий ва амалий билимлар бериш, банкларнинг инвестиция фаолиятини ташкил этиш ва молиялаштиришдаги йўналишлари бўйича уларда асосий кўникмалар ҳосил қилишдан иборат. Ушбу мақсаддан келиб чиқиб фан ўз предметини ўргатиш учун қуйдаги вазифаларни қўяди:

- инвестиция фаолиятини давлат томонидан тартибга солиш жараёнларини;
- инвестицияларни молиявий таъминловчи манбалар;
- инвестицияларни молиялаштириш учун пул маблағларини тўплаш усуллари ва шакллари;
- капитални жойлаштириш усуллари;
- шу мақсад учун тўпланган ресурсларни бюджетдан молиялаштириш ёки банклар орқали кредитлаш йўллари билан хўжалик субъектларига бериш ва бошқалар.

Мазкур фан иқтисодиёт назарияси фанига асосланади ва «Бухгалтерия ҳисоби», «Банк иши», «Молия», «Микроиқтисодиёт», «Корхона иқтисодиёти» ва бошқа фанлар билан бевосита боғлиқдир.

## **Фан бўйича талабаларнинг билими, уқуви ва кўникмасига қўйиладиган талаблар**

Мазкур фанни ўрганиш жараёнида талабалар қуйидаги билим, уқув ва кўникмаларга эга бўлишлари лозим:

- - иқтисодиётни ривожлантиришда инвестицияларнинг аҳамияти;
- - инвестиция фаолиятини ташкил этиш;
- - инвестиция фаолиятини тартибга солиш жараёнлари;
- - инвестицияларни турли манбалар эвазига молиялаштириш ва кредитлаштириш тартиблари;
- - инвестицияларнинг самарадорлигини баҳолаш усуллари;

Талабалар мазкур ўқув фани бўйича юқорида кўрсатиб ўтилганлар тўғрисида тасаввурга эга бўлишлари, амалиётда қўллай олишлари ва янгиликларни ўзлаштиришни билишлари лозим. Шунингдек, улар компьютерлардан, ахборот воситалариданва бошқа замонавий технологиялардан фойдаланиш асосларини ўргатувчи фанларни ҳам ўзлаштиришлари керак.

Ўқитиш жараёнида назарий билим билан амалиётни солиштириш усулларини, талабаларнинг мустақиллигини таъминловчи ўқув жараёнини, билимга бўлган қизиқишини ташкил қилиш билан бирга уларнинг мустақил билим олишига шароит яратиш бериш керак.

### **Амалий, семинар ва лаборатория машғулотлари бўйича бажариладиган ишлар минимал миқдорига талаблар**

Ўқув дастурида келтирилган амалий (семинар) машғулотлар мавзулари юзасидан талабалар тегишли мавзулар бўйича конспектлар олади, рефератлар ҳамда мустақил ишлар тайёрлайди ва амалиёт ўқитувчиси баҳолашида улар юзасидан суҳбатдан ўтадилар. Ушбу талаблар амалий машғулотлар мавзуларида курсив билан кўрсатилган саволлар бўйича талабаларнинг дарс жараёнини тўлиқ ўзлаштиришларини белгилаб беради.

### **Аудитория машғулотлари турларининг соатлари ҳажми (фоизларда) бўйича тавсиялар**

Фаннинг умумий соатлар ҳажми 108 соат бўлиб, шундан 36 соат маъруза, 36 соат амалий машғулот ва 36 соат мустақил таълим олишга бўлинган.

Ўқув жараёнида режага мувофиқ олдин маъруза, кейин амалий машғулот ўтказилади. Ўтилган мавзулар бўйича талабаларнинг мустақил ўрганиши учун алоҳида мавзулар бўйича уй вазифалари берилади. Талабаларнинг олган билимларини аниқлашнинг ёки ёзма усуллари қўлланилади.

### **Талабалар билимини баҳолаш учун ўтказиладиган баҳолаш тадбирлари миқдори**

Ушбу фан бўйича талабалар билимини баҳолаш ўқув рейтинг тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баҳолаш асосида амалга оширилади.

Фанни ўқитишда икки маротаба жорий баҳолаш (семинар машғулотларида), икки маротаба оралиқ баҳолаш (маъруза машғулотларида) ва бир маротаба якуний баҳолаш (ёзма иш усулида) ўтказилади.

### **Компьютер, информацион ва бошқа замонавий ўқитиш технологияларини қўллаш**

«Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш» фанини ўқитишнинг компьютер, информацион ва бошқа замонавий ўқитиш технологияларининг таркибий қисмлари бўлиб қуйидагилар ҳисобланади:

1. ўқув мақсадлари ва вазифалари каталогини ишлаб чиқиш;
2. ўқув мақсадларини тест(назорат) топшириқларига кўчириш;
3. тарқатма материаллардан, тестлар тўпламидан, слайд ва компьютер дастурларидан фойдаланиш кабилар тавсия этилади.

Иш дастурини тузишга оид услубий тавсиялар

Мазкур фан бакалавриат таълим йўналишлари бўйича таълим олаётган барча талабаларга биринчи семестрда ўтилиши мўлжалланган. Бу фанни ўқитишда инвестиция фаолиятига тегишли қонунлар, ҳукумат қарорлари, инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш ва кредитлаштириш билан боғлиқ бўлган меъёрий - ҳуқуқий ҳужжатлар, шунингдек, компьютер дастурларидан, сайтлардан фойдаланиш лозим.

«Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш» фанини маъруза ва амалий машғулот шаклида аудиторияда ўргатиш усули қўлланилади. Талабаларнинг ўқув жараёнида аудиторияда олган билимлари рейтинг усулида ўқитувчилар ҳамда белгиланган ҳайъат аъзолари томонидан баҳолаш тавсия этилади.

## **2. ФАН ДАСТУРИ**

### **Курснинг предмети ва мазмуни**

«Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш» фанининг предмети, мақсади ва вазифалари. Фаннинг таркибий тузилиши ва бошқа фанлар билан боғлиқлиги.

### **Инвестициялар, уларнинг иқтисодий моҳияти ҳамда макро ва микро иқтисодиётни ривожлантиришдаги аҳамияти**

«Инвестициялар», «Капитал қўйилмалар» тушунчаси, уларнинг ўхшашлиги ва фарқи. Молиявий (портфель) инвестициялар. Реал (моддий) инвестициялар. *Интеллектуаль инвестициялар*. Инвестиция иқтисодий категория сифатида, уларнинг микро - макро иқтисодиёт даражасидаги функциялари. Инвестиция фаолиятининг субъектлари ва объектлари.

### **Инвестиция фаолияти ва инвестиция сиёсати**

Инвестиция фаолиятини мувофиқлаштиришда давлатнинг роли. Инвестиция фаолиятига иқтисодий (эгри - бевосита) ва бошқарув (тўғридан - тўғри) усуллари билан таъсир этиш. *Инвестиция соҳасидаги меъёрий - қонуний базаларнинг ҳолати*. «Инвестиция фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни. Инвестиция фаолиятига таъсир этувчи омиллар. Инвестиция сиёсати, унинг мазмуни ва бозор иқтисодиёти шароитида уларнинг роли.

### **Давлат инвестиция дастури**

Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастури – мамлакатни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришнинг истиқболлини белгилашнинг таркибий қисми сифатида. Дастурнинг асосий мақсади. Дастурни шакллантириш муддати ва тартиби. Капитал қўйилмаларни режалаштириш - муҳим инвестиция тақлифларининг йиғма рўйхати. Инвестиция лойиҳаларининг адрес дастурлари. Адрес рўйхатлари ва уларни кўриб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби. Дастурни давлат томонидан қўллаб - қувватлаш. *Дастурни амалга ошириш устидан баҳолаш*.

### **Иқтисодиётда хорижий инвестицияларнинг аҳамияти**

Хорижий инвестицияларнинг иқтисодий моҳияти ва мазмуни. Хорижий инвестицияларни иқтисодиётга жалб қилишнинг объектив зарурлиги. *Хорижий инвестицияларнинг иқтисодиётдаги роли.* Улар учун яратилган ҳуқуқий ва иқтисодий шарт - шароитлар. Миллий иқтисодиётга хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг шакллари.

### **Реал инвестицияларни молиялаштиришнинг асосий тамойиллари ва манбалари**

Реал инвестицияларни молиялаштириш манбаларининг моҳияти ва туркумланиши. Капитал қўйилмаларни молиялаштириш учун маблағларни сафарбар этиш тартиби. *Қурилишни молиялаштиришни банкларда очишнинг асосий тамойиллари ва шартлари.*

### **Инвестиция фаолиятида капитал қурилиш**

Капитал қурилишнинг моҳияти. Капитал қурилиш ва капитал қўйилмалар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик. Янги қурилиш, таъмирлаш, кенгайтириш, техник қайта жиҳозлаш тушунчалари. «Қурилиш индустрия»си тушунчаси, унинг тавсифи, қурилиш ишлаб чиқаришининг давомийлиги. Қурилишнинг умумий муддати. Мамлакат иқтисодиёти учун қурилишнинг муддатини қисқартиришнинг аҳамияти. Қурилишнинг уч босқичи: тайёргарлик, қурилиш, қурилиш маҳсулотининг реализацияси. Қурилишда хўжалик юритишнинг ҳиссадорлик жамиятлари шакллари жорий этиш. Қурилишнинг икки хил шакли ва уларга тавсиф. Капитал қурилишда лойиҳалаштириш, лойиҳалар сифатининг келгуси қурилиш учун аҳамияти. Буюртмачи ва лойиҳачиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари. Лойиҳа қидирув ташкилотларини молиялаштириш тартиби. *Қурилиш - монтаж ишларининг смета қиймати. Қурилиш объектининг шартнома нархлари.*

### **Инвестицияларни бюджетдан молиялаштириш**

Бюджетдан молиялаштириш тамойиллари. Бюджетдан молиялаштиришнинг объекти ва субъектлари. Бюджет маблағлари ҳисобига молиялаштириладиган инвестиция лойиҳаларининг иқтисодий самарадорлигини комплекс баҳолаш. Бюджет ресурсларидан фойдаланишнинг мақсади ва характери. Бюджет ресурслари ҳисобига молиялаштириладиган қурилишни «Режанинг бажарилиши» усули бўйича молиялаштириш. *Буюртмачи ва пудратчига банклардан очиладиган ҳисоб - китоб рақамлари. Бюджетдан молиялаштиришни очиш шартлари.* Банкларда молиялаштиришни очиш учун тавсия этиладиган хужжатлар рўйхати.

Республика Марказий банки орқали қайтариб бериш шарти билан бюджетдан молиялаш.

### **Капитал қўйилмаларни кредитлаш**

Корхоналарнинг асосий фондларини узоқ муддатга кредитлашнинг объектив зарурати. Капитал қўйилмаларни кредит орқали молиялаштиришнинг афзаллиги. Узоқ муддатга кредитлаштиришнинг моҳияти ва механизми. Кредитлаш объекти, кредит олиш ҳуқуқини бериш тартиби, кредит бериш, фоиз сиёсати, асосий қарзни ва фоизни тўлаш, кредит мониторинги. *Ипотека кредити: моҳияти, ўзига хослиги ва аҳамияти.*

### **Инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришнинг муҳим шакллари**

#### **(лизинг, форфейтинг)**

Лизинг, унинг моҳияти, турлари ва иқтисодий тавсифи. Лизинг олди - бердисини ташкил этиш. Лизинг тўловлари суммасини аниқлаш. *Ўзбекистонда лизингни ривожлантириш зарурати ва долзарблиги.* Форфейтинг - унинг мазмуни ва амалга ошириш тартиби.

Инвестицияларни лойиҳавий молиялаштириш

Инвестицияларни «лойиҳавий молиялаштириш» тушунчаси. Лойиҳавий молиялаштириш босқичлари:

- лойиҳаларнинг техник экспертизаси
- лойиҳаларнинг иқтисодий таҳлили
- лойиҳаларнинг молиявий таҳлили
- рискларни аниқлаш.

Лойиҳавий молиялаштириш механизми (синдикатлашган кредитлар). *Лойиҳаларнинг ҳаётийлиги мониторинги.* Лойиҳавий молиялаштиришнинг самарадорлигини ошириш учун банкларда чора - тадбирлар қабул қилиш.

### **Инвестиция рисклари ва уларни пасайтириш йўллари**

«Инвестиция рисклари» тушунчаси ва унинг инвестиция фаолиятидаги ўзига хос хусусияти. Рискларнинг таснифланиши. *Инвестиция рискларини аниқлаш усуллари.* Рискларни бошқариш ва риск даражасини пасайтириш йўллари.

## **3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР МАВЗУЛАРИНИНГ ТАХМИНИЙ РЎЙХАТИ**



## **Инвестициялар, уларнинг иқтисодий моҳияти ва макро -ҳамда микроиқтисодиётни ривожлантиришдаги аҳамияти**

«Инвестициялар», «Капитал қўйилмалар» тушунчаси, уларнинг ўхшашлиги ва фарқи. Молиявий (портфель) инвестициялар\*. Реал (моддий) инвестициялар\*. Интеллектуал инвестициялар\*. Инвестиция иқтисодий категория сифатида, уларнинг микро - макро иқтисодиёт даражасидаги функциялари. Инвестиция фаолиятининг субъектлари ва объектлари.

### **Инвестиция фаолияти ва инвестиция сиёсати**

Инвестиция фаолиятини мувофиқлаштиришда давлатнинг роли. Инвестиция фаолиятига иқтисодий (эгри - бевосита) бошқарув (тўғридан - тўғри) усуллари билан таъсир этиш. Инвестиция соҳасидаги меъёрий - қонуний базаларнинг ҳолати. Ўзбекистон Республикасининг «Инвестиция фаолияти тўғрисида»ги Қонуни\*. Инвестиция фаолиятига таъсир этувчи омиллар\*. Инвестиция сиёсати, унинг мазмуни ва бозор иқтисодиёти шароитида уларнинг роли.

### **Давлат инвестиция дастури**

Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастури – мамлакат ижтимоий - иқтисодий ривожланиши истикболлини белгилашнинг таркибий қисми сифатида. Дастурнинг асосий мақсади\*. Дастурни шакллантириш муддати ва тартиби. Инвестиция лойиҳаларининг адрес дастурлари\*. Адрес рўйхатлари ва уларни кўриб чиқиш ва тасдиқлаш тартиби. Дастурни давлат томонидан қўллаб қувватлаш. Дастурни амалга оширилиши устидан назорат.

### **Иқтисодиётда хорижий инвестицияларнинг аҳамияти**

Хорижий инвестицияларнинг иқтисодий моҳияти ва мазмуни. Хорижий инвестицияларни иқтисодиётга жалб қилишнинг объектив зарурлиги\*. Хорижий инвестицияларнинг иқтисодиётдаги роли. Улар учун яратилган ҳуқуқий ва иқтисодий шарт - шароитлар. Миллий иқтисодиётга хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг шакллари\*.

### **Реал инвестицияларни молиялаштиришнинг асосий тамойиллари ва манбалари**

Реал инвестицияларни молиялаштириш манбаларининг моҳияти ва туркумланиши. Капитал қўйилмаларни молиялаштириш учун маблағларни

сафарбар этиш тартиби\*. Қурилишни молиялаштиришни банкларда очишнинг асосий тамойиллари ва шартлари.

### **Инвестиция фаолиятида капитал қурилиш**

Капитал қурилишнинг моҳияти. Капитал қурилиш ва капитал қўйилмалар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик\*. Янги қурилиш, таъмирлаш, кенгайтириш, техник қайта жиҳозлаш тушунчалари., «Қурилиш индустрия»си тушунчаси, унинг тавсифи, қурилиш ишлаб чиқаришнинг давомийлиги. Қурилишнинг умумий муддати. Мамлакат иқтисодиёти учун қурилишнинг муддатини қисқартиришнинг аҳамияти. Қурилишнинг уч босқичи: тайёргарлик, қурилиш, қурилиш маҳсулотининг реализацияси. Қурилишда хўжалик юритишнинг ҳиссадорлик жамиятлари шакллари жорий этиш. Қурилишнинг икки хил шакли ва уларга тавсиф. Капитал қурилишда лойиҳалаштириш, лойиҳалар сифатининг келгуси қурилиш учун аҳамияти. Буюртмачи ва лойиҳачиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари. Лойиҳа қидирув ташкилотларини молиялаштириш тартиби. Қурилиш монтаж ишларининг смета қиймати қурилиш объектининг шартнома нархлари.

### **Инвестицияларни бюджетдан молиялаштириш**

Бюджетдан молиялаштириш тамойиллари. Бюджетдан молиялаштириш объекти ва субъектлари. Бюджет маблағлари ҳисобига молиялаштириладиган инвестиция лойиҳаларининг иқтисодий самарадорлигини комплекс баҳолаш\*. Бюджет ресурсларидан фойдаланишнинг мақсади ва характери. Бюджет ресурслари ҳисобига молиялаштириладиган қурилишни «Режанинг бажарилиши» усулибўйича молиялаштириш. Буюртмачи ва пудратчига банклардан очиладиган ҳисоб - китоб рақамлари. Бюджетдан молиялаштиришни очиш шартлари. Банкларда молиялаштиришни очиш учун тавсия этиладиган ҳужжатлар рўйхати. Республика Марказий банки орқали қайтариб бериш шarti билан бюджетдан молиялаштириш.

### **Капитал қўйилмаларни кредитлаш**

Корхоналарнинг асосий фондларини узоқ муддатга кредитлашнинг объектив зарурати\*. Капитал қўйилмаларни кредит орқали молиялаштиришнинг афзаллиги. Узоқ муддатга кредитлаштиришнинг моҳияти ва механизми. Кредитлаш объекти; кредит олиш ҳуқуқини бериш тартиби; кредит бериш, фоиз сиёсати, асосий қарзни ва фоизни тўлаш, кредит мониторинги. Ипотека кредити: моҳияти, ўзига хослиги ва аҳамияти.

## **Инвестиция лойиҳаларини молиялаштиришнинг муҳим шакллари (лизинг, форфейтинг)**

Лизинг, унинг моҳияти, турлари ва уларга қисқача тавсиф. Лизинг олди - бердисини ташкил этиш. Лизинг тўловлари суммасини аниқлаш. Ўзбекистонда лизингни ривожлантириш зарурати ва долзарблиги\*. Форфейтинг, унинг мазмуни ва амалга ошириш тартиби.

### **Инвестицияларни лойиҳавий молиялаштириш**

Инвестицияларни «лойиҳавий молиялаштириш» тушунчаси. Лойиҳавий молиялаштириш босқичлари\*:

- лойиҳаларнинг техник экспертизаси
- лойиҳаларнинг иқтисодий таҳлили
- лойиҳаларнинг молиявий таҳлили
- рискларни аниқлаш.

Лойиҳавий молиялаштириш механизми (синдикатлашган кредитлар). Лойиҳаларнинг ҳаётийлиги мониторинги. Лойиҳавий молиялаштиришнинг самарадорлигини ошириш учун банкларда чора - тадбирлар қабул қилиш.

### **Инвестиция рисклари ва уларни пасайтириш йўллари**

«Инвестиция рисклари» тушунчаси ва унинг инвестиция фаолиятидаги ўзига хос хусусияти. Рискларнинг таснифланиши\*. Инвестиция рискларини аниқлаш усуллари. Рискларни бошқариш ва риск даражасини пасайтириш йўллари.

## **4. ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА - НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ, ЎҚУВ ФИЛЬМЛАРИ ВА БОШҚА ДИДАКТИК МАТЕРИАЛЛАР РЎЙХАТИ**

“Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш ” фанини ўрганишда талабалар амалий ёрдам тариқасида инвестицияларни ташкил этиш, уни молиялаштириш ва кредитлаш тартибини ўрганиш бўйича слайдлар билан таъминланади.

Талабалар “Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш” фанини ўрганишда турли хил ахборот воситаларидан, шу жумладан Интернет тизимидан ҳам кенг фойдаланишлари мумкин.

Унда қуйидаги сайдлар ва электрон почталардан фойдаланишлари мумкин:

1. <http://www.calvertfoundation.org/>

2. <http://www.optionetics.com/>
3. <http://www.Apexvc.com>
4. <http://www.wisebuy.co.uk/>
5. <http://subscribe.ru>
6. <http://www.bimk.kiev.ua>
7. [tininfo.bigural.ru](http://tininfo.bigural.ru)
8. [www.bashkortostan.ru](http://www.bashkortostan.ru)
9. <http://megapolis.kharkov.ua>
10. <http://www.rada.kiev.ua>
11. <http://alyona.nns.ru>
12. <http://www.hse.ru>
13. <http://www.samara.ru>
14. <http://www.vestona.ru>

## **5. ЎЗЛАШТИРИШ БАҲОЛАШИ**

Фаннинг умумий соатлар ҳажми 108 соат, шундан йиллик ўқувсоати 72 соат бўлиб, унинг 36 соати маъруза, 36 соати амалий машғулотларга (36 соат мустақил таълим) ажратилади.

Ушбу фан бўйича талабалар билимини назорат қилиш ўқув рейтинг тизими асосида баҳоланиб, жами аудитория соатининг 35 фоизи - жорий, 35 фоизи - оралиқ ва 30 фоизи - якуний баҳолаш учун ажратилади.

Талабаларни фан бўйича ўзлаштиришларини баҳолаш семестр давомида мунтазам равишда олиб борилади ва қуйидаги турлар орқали амалга оширилади; жорий баҳолаш, оралиқ баҳолаш ва якуний баҳолаш. Жорий ва оралиқ баҳолаш турига ажратилган баллар миқдори ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 70 фоизи, якуний баҳолаш эса 30 фоиз миқдорида белгиланган

“Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш” фанидан талаба тўплаши мумкин бўлган максимал балл 72 га тенг бўлиб, шундан жорий ва оралиқ баҳолашларга 25,2 баллдан ҳамда якуний баҳолашга эса 21,6 балл ажратилади. Жорий ва оралиқ баҳолаш турларига белгиланган баллар қуйидаги ҳолатларда қўйилади;

- - талабанинг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;
- - амалий (семинар) машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- - долзарб мавзулар бўйича рефератлар ёзиш;
- - мустақил таълим учун берилган назорат ишларини бажариш;

- - фан бўйича кўргазмали қуролларни тайёрлаш.

Таянч тушунчаларига асосланган “қзма иш” усулини ўтказиш тартиби “Рейтинг тизимини яқуний баҳолаш босқичида “қзма иш” усулини татбиқ этиш бўйича Намунавий Низом” билан белгиланади.

## 6. АДАБИЁТЛАР

### Асосий адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикасининг қонуни: «Инвестиция фаолияти тўғрисида». 1998 й., 24 декабрь.
2. Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида «Мамлакатни ижтимоий - иқтисодий ривожлантиришнинг 2001 йил яқунлари»га бағишланган маърузаси.// Халқ сўзи, 2002 й., февраль.
3. Ангелиди М.С., Ғозибеков Д.Г. Лизинговый кредит ва технический прогресс. - Т.: ТМИ, 1991.
4. Банковское дело и финансирование инвестиций, т.1, т.2. Под. ред. Н.Брука (Всемирный Банк Реконструкции и Развития) Институт экономического развития Всемирного Банка, 1995.
5. Ғозибеков Д.Г., Ангелиди М.С. Инвестиционная деятельность перед вхождением в рыночную экономику. – Т., 1991.
6. Ғозибеков Д.Г., Қоралиев Т.М. Инвестиция фаолиятини давлат томонидан тартибга солиш. – Т.: 1993.
7. Ғозибеков Д.Г., Ангелиди М.С., Каримов Н.Г. Финансовое обеспечение инвестиций в экономику Узбекистана. – Т., 1995.
8. Ғозибеков Д.Ғ. Инвестицияларни ташкил этиш ва молиялаштириш фанидан тестлар тўплами. – Т., 1997.
9. Ғозибеков Д.Г., Собиров О.Ш. Лизинг и его развитие в Узбекистане. – Т.: Молия, 2001.
10. Игошин Н.В., Инвестиции. – М.: Юнити, 1999.
11. Ковалев В.В. Финансовый анализ. Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 2000.
12. Радионова С.П., Радионов Н.В.. Оценка инвестиционных ресурсов предприятий. – М.: Альфа. 2001.
13. Карп М.В., Шабалин Е.М., Эриашвили Н.Д., Истомина О.Б.. «Лизинг и его экономические и правовые основы». - М.: Юнити - Дана, 2001.

14. Костюнина Г.М., Н.Н.Ливенцев. Международная практика регулирования иностранных инвестиций. - М.: Анкил, 2001.
15. Игошин Н.В. Инвестиции. Организация и финансирование. –Т., 2000.
16. Сергеев И.В. Веретенникова Н.И. Организация и финансирование инвестиций. - М.: Финансы и статистика, 2000.
17. Ендовицкий Д.А. Комплексный анализ и контроль инвестиционной деятельности. - М.: Финансы и статистика, 2001.

**Қўшимча адабиётлар:**

1. Богатин Ю.В., Швандар В.А. Оценка эффективности бизнеса и инвестиций. - М.: Юнити, 1999.
2. Лещенко М.И. Основы лизинга. Учеб. пос. - М.: Финансы и статистика, 2000.
3. Гусаков Б.И. «Экономическая эффективность инвестиционной собственности- М.: Финансы, 1998.
4. Сергеев А.А. Экономические основы бизнес планирования. - М.: Юнити - Дана, 1999.
5. Ложников А.В. Инвестиционный анализ и контроль инвестиционной деятельности. - М.: Финансы и статистика, 2001.
6. Марголин А.М. Экономическая оценка инвестиций. – М.: Финансы и статистика, 2001.
7. Москвин В.А. Кредитование инвестиционных проектов. – М.: Финансы и статистика, 2001.